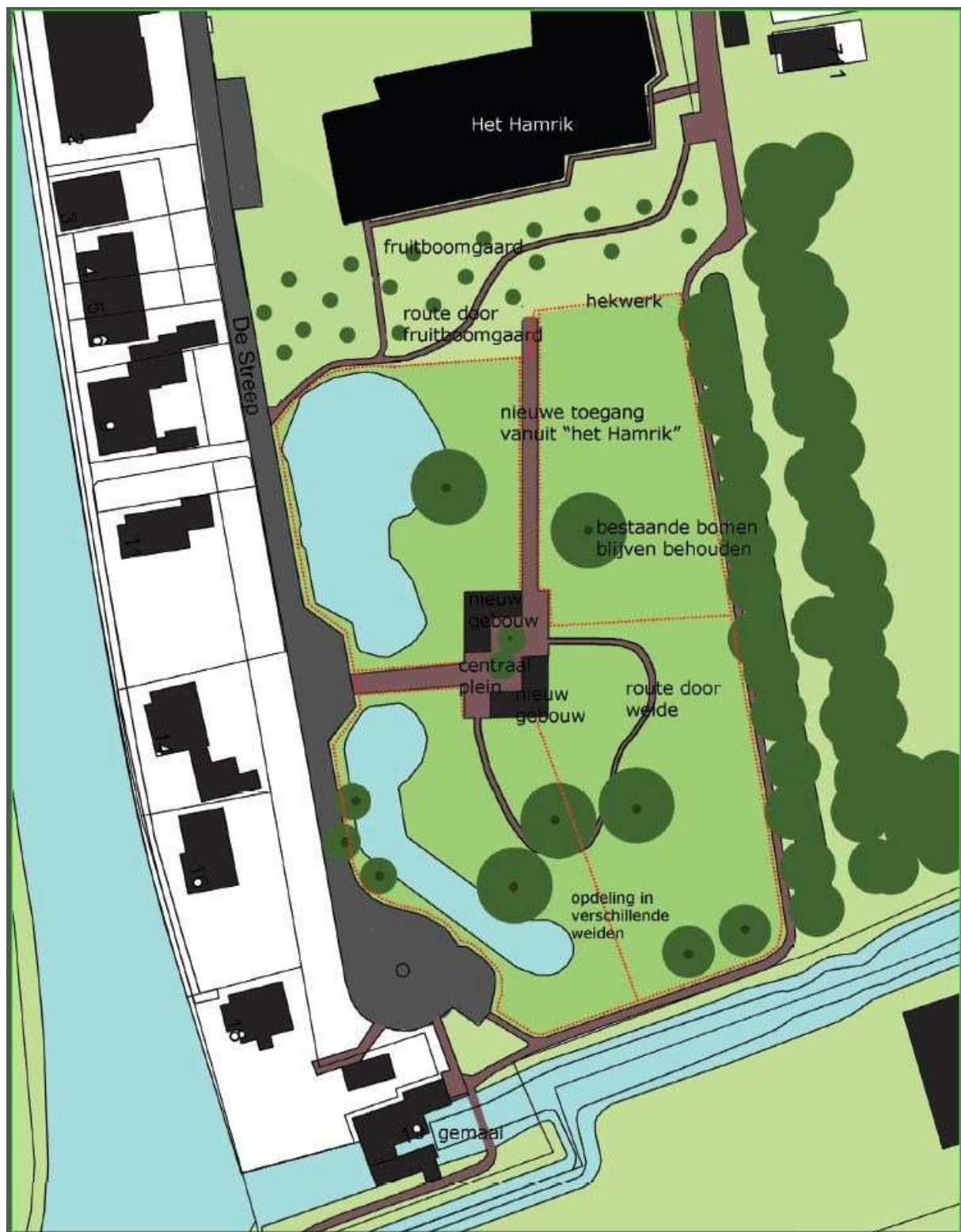

Projectplan

Hertenkamp Nieuwolda

Aanleiding

Dorpsbelangen Nieuwolda wil samen met de inwoners de leefbaarheid van het dorp Nieuwolda vergroten. Wat veel dorpsbewoners al jaren een doorn in het oog is, is de slechte staat van het “hertenkamp”. De dierenverblijven zijn in slechte staat. Het is een onaantrekkelijke plek, slecht toegankelijk en ook niet uitnodigend. Al jaren is er een tekort aan vrijwilligers. Dit heeft ook te maken met de troosteloze aanblik. Wie wil hier nu vrijwilliger worden? En dit terwijl het hertenkamp op een prachtige locatie ligt en eigenlijk een trekpleister zou moeten zijn voor jong en oud.

Door het op te knappen en toegankelijk te maken krijgt het Hertenkamp meer het karakter van een kinderboerderij. De naastgelegen nieuwbouw van zorgcentrum het Hamrik biedt bovendien de kans om het om te toveren tot een plek waar jong en oud elkaar kunnen ontmoeten en er samen veel plezier aan beleven. De kinderen kunnen leren over de verzorging en het gedrag van boerderijdieren en de ouderen kunnen hun ervaring daarbij delen. Stichting Nieuwolda en Dorpsbelangen Nieuwolda zijn beide van mening dat dit een hele goede aanvulling zou zijn op de voorzieningen in het dorp en er is breed gedragen bereidheid om er samen de schouders onder te zetten.

Als er dan toch wordt gewerkt aan een nieuwe inrichting van het gebied kan ook worden gedacht aan een harmonieuze overgang tussen het Hamrik en de dierenweide. Het biedt kansen voor de zo gewenste uitbreiding van het gezamenlijk groen in het dorp. Daarmee fleuren we het dorp op en creëren we plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Hierbij wordt gedacht aan een plukboomgaard met fruitbomen en eetbare bessenstruiken.

Het zou mooi zijn als deze twee ideeën met elkaar verbonden kunnen worden. Meer groen en een verzorgd hertenkamp. Dit zou voor het hele gebied een enorme kwaliteitsimpuls zijn.

Inhoudsopgave:

HOOFDSTUKKEN

	Pagina
Hoofdstuk 1; Organisatie en visie	
» 1.1 Dorpsbelangen Nieuwolda	4
» 1.2 Stichting Nieuwolda	4
» 1.3 Verpleegcentrum Het Hamrik	4
» 1.4 Doelstelling project	5
» 1.5 Doelgroepen	5
» 1.6 Communicatie en publiciteit	5
 Hoofdstuk 2; Planonderdelen	
» 2.1 Hertenkamp	6
» 2.2 Plukboomgaard	6
 Hoofdstuk 3; Beleid	
» 3.2 Gemeente Oldambt	7
 Hoofdstuk 4; Uitvoering	
» 4.1 Het Hertenkamp	8
» 4.2 Plukboomgaard	9
» 4.4 Kosten	10
» 4.5 Dekkingsplan	10
» 4.6 Planning	11
 Hoofdstuk 5; Beheer en onderhoud	
» 5.1 Levende have	12
» 5.2 Bebouwing	12
» 5.3 Activiteiten en verbindingen	12

HOOFDSTUK 1 ORGANISATIE EN VISIE

Historie

Op oude kaarten staat de plaats van het huidige Nieuwolda aangeduid als Troppel (troepje of groepje) huysen. Later werd dit omgedoopt tot Midwolder hamrik. het Hamrik of het Hamerk genoemd. Het lag toen nog aan de Dollard. De gestage inpoldering leverde vruchtbaar land op en daardoor werd het "t Golden Hamrik". Hamrik staat voor land dat een rijke oogst oplevert.

1.1 Dorpsbelangen Nieuwolda

De Vereniging Dorpsbelangen Nieuwolda spreekt namens de dorpsbewoners met overheden en instanties en is politiek onafhankelijk. De inzet is gericht op de bevordering van een goede woon-, werk- en leefkwaliteit voor alle inwoners, het vergroten van de invloed van inwoners op hun omgeving en het stimuleren het gemeenschapsgevoel.

Het huidige Nieuwolda is een bruisend dorp met een rijk verenigingsleven en een gemeenschap die erg betrokken is bij de woonomgeving. Daarnaast zijn er initiatieven om van Nieuwolda een energiezuinig dorp te maken. Dorpsbelangen wil een platform zijn voor verenigingen en bewonersinitiatieven in Nieuwolda. Tijdens de onlangs gehouden netwerkbijeenkomst waren 14 verenigingen en clubs uit het dorp vertegenwoordigd. Het dorp telt volgens gegevens van het CBS 1.210 inwoners (2008).

1.2 Stichting Nieuwolda

In 1992 vernam de Stichting Nieuwolda over het voornemen van de toenmalige gemeente Scheemda, om het hertenkamp wegens financiële tekorten te sluiten. Zij kwam in actie, omdat de dierenweide in de beleving van veel van groot belang was voor de leefbaarheid van het dorp. In dorpsbewoners december 1993 werd de dierenweide (Hertenkamp) in bruikleen overgedragen aan de stichting. De overeenkomst loopt in 2016 af.

Dankzij de inzet van veel vrijwilligers is het gelukt om het hertenkamp in stand te houden. Met veel passie verzorgen zij de dieren en hun leefomgeving. Daardoor heeft deze voorziening nog steeds een voorname rol binnen de dorpsgemeenschap.

Naast het hertenkamp beheert de Stichting Nieuwolda nog een aantal erfgoedlocaties in het dorp.

1.3 Verpleegcentrum 't Hamrik

In 2014 is het nieuwe verpleegcentrum 't Hamrik in gebruik genomen. Het centrum is een samenwerking tussen Zorggroep Oosterlengte en Woonstichting Groninger Huis. 't Hamrik is gericht op kleinschaligheid en huiselijkheid, waarbij zelfredzaamheid van de bewoners, actieve betrokkenheid van familie en mantelzorg centraal staan. Het centrum kent vier groepen van acht bewoners, met elk een eigen huiskamer. Naast de veertig medewerkers, zijn er vanuit het dorp Nieuwolda vele vrijwilligers actief. Na de verhuizing op 21 juli 2014 hebben 32 bewoners hun intrek genomen in de nieuwe locatie 't Hamrik op het terrein van het voormalig woonzorgcentrum. De nieuwe locatie 't Hamrik heeft de status van een verpleeghuis. Het gebouw zal in juli 2015 officieel worden geopend door koningin Maxima.

In 't Hamrik wonen ouderen vanaf 65 jaar (jonger wordt echter niet uitgesloten) en ouderen met een complexe zorgbehoefte door een geestelijke en/of lichamelijke handicap, waaronder een groep ouderen met dementie.

1.4 Doelstelling Project

Het Hertenkamp ligt achter het net nieuw gebouwde Hamrik, een verpleeghuis van Oosterlengte. Ook voor de bewoners van het Hamrik zou het heel plezierig zijn als het Hertenkamp er weer verzorgd uit ziet en goed toegankelijk wordt. Ze kunnen dan nog meer genieten van de dieren en activiteit in het Hertenkamp.

Het groen rondom het Hamrik is nog niet ingevuld. Dorpsbelangen zou daar graag samen met Oosterlengte, de bewoners van het centrum en inwoners van het dorp een openbare plukboomgaard realiseren. Inwoners van het dorp, jong en oud, en bewoners van het Hamrik kunnen hier gezamenlijk aan werken, genieten, oogsten en van elkaar leren. De plukboomgaard zal grenzen aan het hertenkamp wat alleen daardoor al een beter aanzicht krijgen.

Uiteindelijk willen wij het hertenkamp opwaarderen en toegankelijk maken zodat het de functie van kinderboerderij en ontmoetingsplek krijgt en in combinatie met een openbare plukboomgaard die de verbinding vormt tussen het Hamrik en het hertenkamp.

Op deze manier wordt dit gebied dat nu nog de 'rotte kies' van Nieuwolda is, een pareltje waar alle inwoners en bezoekers van Nieuwolda samen plezier aan zullen beleven.

1.5 Doelgroepen

In het vernieuwde hertenkamp moeten verschillende bewoners elkaar kunnen ontmoeten. De scholen zullen worden betrokken bij de verzorging van de dieren. Daarnaast zal de toegang vanuit het naastgelegen Hamrik verbeterd worden. Bij de aanleg van de paden zal ook rekening worden gehouden met het gebruik door rolstoel en rollator gebruikers.

1.6 Communicatie en publiciteit

Nieuwolda heeft actieve dorpsgemeenschap. Via de website 'Het Innetje' van dorpsbelangen en de vele verenigingen die het dorp telt zal het project voortdurend onder de aandacht worden gebracht.

HOOFDSTUK 2 PLANONDERDELEN

Het plan bestaat uit een aantal onderdelen. Deels betreft het verbetering van bestaande voorzieningen. Een ander onderdeel is de aanleg van nieuw groen.

2.1 Hertenkamp

Het idee is om het Hertenkamp te vergroten, en of opnieuw te compartimenteren, en er meer een kinderboerderij van te maken.

Al jaren is er een tekort aan vrijwilligers. Dit heeft ook te maken met de troosteloze aanblik. Wie wil hier nu vrijwilliger worden? Terwijl het Hertenkamp op een prachtige locatie ligt en eigenlijk een trekpleister zou moeten zijn voor jong en oud.

Nieuwolda wil graag doorgaan met het Hertenkamp en heeft een nieuw stel vrijwilligers weten te enthousiasmeren. Door het op te knappen en toegankelijk te maken kan het Hertenkamp een kinderboerderij worden waar (groot) ouders, kinderen en inwoners van het Hamrik en andere belangstellenden veel plezier aan beleven en kunnen leren over de verzorging en het gedrag van boerderijdieren. Dorpsbelangen is van mening dat dit een hele goede aanvulling zou zijn op de voorzieningen in het dorp.

Het Hertenkamp ligt achter het net nieuw gebouwde Hamrik, een verpleeghuis van Stichting Oosterlengte. Ook voor de bewoners zou het heel plezierig zijn als het Hertenkamp er weer verzorgd uit ziet en goed toegankelijk wordt. Ze kunnen dan nog meer genieten van de dieren in het Hertenkamp. Oosterlengte is bereid te investeren in een goed contact met de vrijwilligers van het Hertenkamp, waarbij zij gebruik mogen maken van bepaalde faciliteiten die Oosterlengte kan bieden.

Het idee van het Hertenkamp als Kinderboerderij spreekt Oosterlengte erg aan en ze heeft dan ook aangeboden hierin mee te denken.

2.2 Plukboomgaard

Oosterlengte heeft al een schets van de groenvoorzieningen rond 't Hamrik. In deze groenvoorziening is ook ruimte voor een stuk pluktuin. Aan deze pluktuin grenst een strook grond van ongeveer 50 meter lang en 15 meter breed tussen het Hamrik en het Hertenkamp. Deze strook grond is eigendom van de gemeente en zij stemt in met het gebruik van de grond door Dorpsbelangen Nieuwolda voor een pluktuin. Er wordt gedacht aan ongeveer 35 fruitbomen van verschillende oude rassen en diverse soorten bessenstruiken. Door te kiezen voor een harmonieuze overgang kunnen de twee stukken grond gezamenlijk een prachtige openbare pluktuin vormen, waarin generaties bij elkaar kunnen komen. In elk geval wil Oosterlengte de tuin van het Hamrik voor de officiële opening in orde hebben.

2.3 Activiteiten

Als de bovenstaande plannen zijn gerealiseerd zullen er diverse activiteiten worden georganiseerd, waarbij een ontmoeting tussen de generaties een centraal thema zal zijn. Te denken valt aan:

- Samen poffertjes bakken met eieren van de kippen van de kinderboerderij,
- Samen dieren verzorgen en knuffelen,
- Fruit plukdagen in combinatie met de verwerking (bv. Stoofperen koken),

Inmiddels zijn ook contacten gelegd met zorgboerderij Rienkesheerd. Binnenkort zal er overleg zijn over mogelijke gezamenlijke activiteiten.

3 BELEID

Nieuwolda is een dorp in de gemeente Oldambt.

De overeenkomst m.b.t het Hertenkamp uit 1993 is afgesloten met de toenmalige gemeente Scheemda. Na een herindeling in 2009 is deze opgegaan in de gemeente Oldambt.

3.1 Gemeente Oldambt

In het nieuwe collegeprogramma is wijk- en dorpsgericht werken genoemd als prioriteit voor de komende 4 jaar. Dorps- en wijkgericht werken met al zijn facetten zal ingezet worden in samenspraak met en uitvoering mede door de eigen bewoners. Alleen samen houden wij onze dorpen en kernen leefbaar. Daarom zien wij de opzet en uitvoering van dit thema als topontwikkeling waarbij alle portefeuillehouders vanuit hun portefeuille betrokken zullen zijn.

De kern van overleg met de dorpen en wijken vormen de verenigingen van dorps- en wijk belangen. Als zij, samen met de gemeente, in staat zijn bewoners te betrekken bij het bepalen en het uitvoeren van het beleid en de daarmee samenhangende initiatieven en taken, dan kan budget overgaan naar die dorpen en wijken. Zo ontstaan er dorps- en wijkbudgetten voor bijvoorbeeld beheer en onderhoud waarbij dorpen zelf in samenspraak met de gemeente regie voeren.

Het initiatief van Dorpsbelangen Nieuwolda past in dit beleid. De plannen voor het Hertenkamp en de plukboomgaard komen voort uit een idee van bewoners. Zij zorgen ook voor de uitwerking en het toekomstig beheer. Van de gemeente wordt een faciliterende houding gevraagd.

3.2 Overeenkomst uit 1993

In 1993 is een overeenkomst tot stand gekomen tussen de toenmalige gemeente Scheemda en de Stichting Nieuwolda. Hierin zijn afspraken gemaakt over het beheer en onderhoud van het Hertenkamp. Deze overeenkomst loopt in 2016 af. Als er niet tot nieuwe afspraken gekomen wordt zal het gevolg zijn dat de huidige gemeente Oldambt verantwoordelijk wordt voor de toekomst van het Hertenkamp. De gemeente wil het niet zo ver laten komen dat het Hertenkamp terug gaat naar de gemeente en is daarom bereid mee te gaan met de plannen, op voorwaarden dat er gelden daarvoor gevonden worden, zoals leefbaarheidsgelden of Europese subsidies als Leader.

HOOFDSTUK 4 PROJECTUITVOERING

4.1 Opwaardering Hertenkamp

Zoals gezegd oogt het Hertenkamp troosteloos en is het ontoegankelijk. Wat moet er gebeuren om dit te verbeteren:

Nieuw hekwerk

Het hekwerk om het hertenkamp is oud en onveilig. Er zijn al een aantal keer herten ontsnapt. De dieren schuren aan de onderzijde van het gaas langs en waardoor het gaas aan de onderzijde naar buiten gaat staan en er ruimte ontstaat waardoor de dieren kunnen ontsnappen. Met „houtje touwtje“ werk wordt het hekwerk nu bijeen gehouden.

De tussenhekwerken zijn meer dan 25 jaar oud en ook dringend aan vervanging toe. Ze zijn onveilig en het oogt onvriendelijk. Ze moeten vervangen worden door nieuwe, veilige en vriendelijk ogende omheiningen. De indeling van het Hertenkamp zal nog eens goed bekeken moeten worden. Zo hebben de herten hogere omheiningen nodig dan de andere dieren en er moeten mogelijkheden komen om dieren te „verweiden“. Mogelijk zal er dus gekozen moeten worden om de herten apart te houden.

Nieuwe dierenverblijven

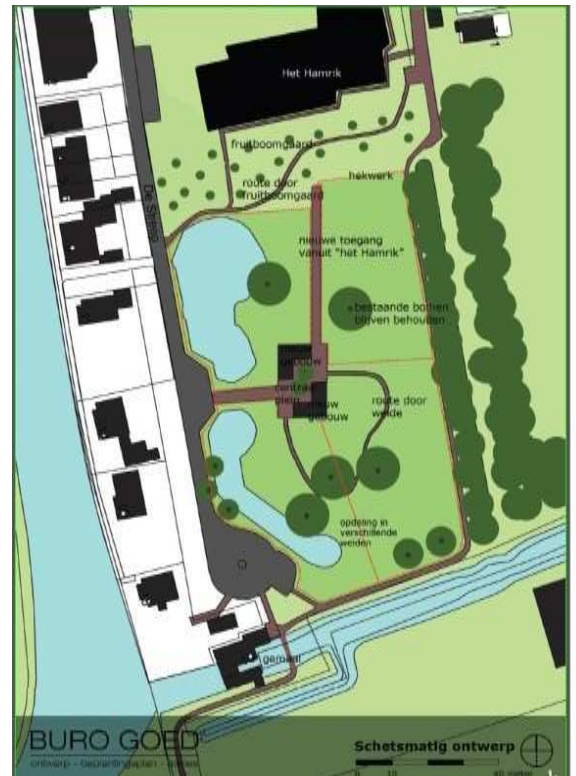
De dierenverblijven zijn oud, vies en tochtig. Bij veel regen staat een deel zelfs onder water. In de dierenverblijven is veel kapot waardoor gevaarlijke situaties voor de dieren kunnen ontstaan. Zo kunnen de geiten in hun hooibakken klimmen waardoor ze beklemd kunnen raken. Ook dit is met „houtje touwtje“ oplossingen voorlopig verholpen. Er vanuit gaande dat het Hertenkamp moet kunnen functioneren als Kinderboerderij moeten de dierenverblijven geschikt worden voor bezoek van kinderen, (groot) ouders en andere belangstellenden. Dit is nu absoluut niet het geval.

De oude dierenverblijven zullen moeten worden vervangen waarbij veel aandacht is voor hygiëne. Zoals betonnen vloeren. Ook moeten er mogelijkheden zijn voor het overkapt houden van het pluimvee. Bijvoorbeeld bij dreiging van vogelgriep.

Nieuwbouw biedt ook de kans om een voorbeeld van duurzaam bouwen neer te zetten. Het voornemen is om het gebouw te voorzien van zonnepanelen en andere duurzame voorzieningen.

Extra toegang aan de zijde van het Hamrik

De bewoners van het Hamrik zouden op een makkelijke manier toegang moeten kunnen verkrijgen tot de kinderboerderij Het Hertenkamp. Dit kan door een extra publieksvriendelijke toegang te realiseren aan de zijde van het Hamrik. Ook de plukboomgaard wordt op deze manier meer betrokken bij kinderboerderij het Hertenkamp.

Grondwerk en terreininrichting

In de huidige situatie is er sprake van een slechte afwatering. Om dat te verbeteren zal het terrein gedeeltelijk worden geëgaliseerd en gedraineerd. Ook opties om af te wateren op het nabijgelegen kanaal zullen worden onderzocht. Om de ontmoetingen mogelijk te maken zullen in het pluktuindeel van Dorpsbelangen, banken worden geplaatst. Tenslotte zal de beschoeiing van de vijvers (deels) moeten worden vervangen

4.2 Plukboomgaard

De omgeving van het Hertenkamp zou een veel vriendelijker uitstraling hebben als er een groene zoom omheen zou liggen. In aansluiting op de doelstellingen van de kinderboerderij, zou ook hierbij ingestoken kunnen worden op educatieve mogelijkheden. Daarom willen we een plukboomgaard realiseren. Kinderen kunnen leren over teelt, oogst en goede voeding. Met een keuze voor oude rassen die vaak ook oude verwerkingsmethoden vragen, zouden ouderen geïnspireerd kunnen worden om herinneringen op te halen. Bij elkaar opgeteld biedt het mogelijkheden om generaties met elkaar te verbinden.

De boomgaard zal worden opgebouwd uit hoogstam of halfstam fruitbomen van oude rassen. Juist om het vertellen van verhalen te stimuleren zullen rassen van verschillende fruitsoorten - appels, peren, pruimen, kersen -, die een historische binding met de streek hebben, worden gekozen. Te denken valt aan Willem III appel (**Willem III** is in 1930 door onderwijzer Luide Mulder veredeld te Midwolda), Spiegelpeer, Westerleesche Kriek (kers) en kwetsen (pruim). Uitgaande van de strook tussen 't Hamrik en het Hertenkamp is er ruimte voor ongeveer 35 fruitbomen en diverse bessenstruiken.

4.3 NME centrum

Er zijn nog enkele prille ideeën over de opzet van een Natuur en Milieueducatie centrum. Mogelijk zou het nabijgelegen gemaal, ook in beheer bij de Stichting Nieuwolda, daarvoor benut kunnen worden.

4.4 KOSTEN

Hertenkamp			
Grondwerk			
Grondverzet	25 uur	€ 80,00	€ 2.000,00
Afvoer water	25 uur	€ 80,00	€ 2.000,00
Arbeid	100 uur	€ 20,00	€ 2.000,00
			€ 6.000,00
Dierenverblijven			
Stallen			€ 40.000,00
Bouwkosten	500 uur	€ 20,00	€ 10.000,00
Bestrating	250 m²	€ 15,00	€ 4.750,00
Arbeid	20 uur	€ 50,00	€ 1.000,00
Ontwerp terreininrichting			€ 4.000,00
Afwerking			€ 1.250,00
			€ 62.000,00
Toegankelijkheid			
Hekwerk	400 m	€ 11,50	€ 8.200,00
Verharding paden	100 m²	€ 48,50	€ 4.850,00
Arbeid	20 uur	€ 50,00	€ 1.000,00
Arbeid vrijwilligers	220 uur	€ 20,00	€ 4.400,00
			€ 19.450,00
Boomgaard			
Aanschaf fruitbomen	35 stuks	€ 40,00	€ 1.400,00
Boompalen, boomband etc.	35 stuks	€ 20,00	€ 700,00
Bessenstruiken	100 stuks	€ 7,50	€ 750,00
Grondverbetering	40 uur	€ 20,00	€ 800,00
Arbeid	40 uur	€ 20,00	€ 800,00
			€ 4.450,00
Organisatiekosten			
Publiciteit			
Persberichten en website	10 uur	€ 55,00	€ 550,00
Drukwerk			€ 500,00
Opening			€ 1.050,00
			€ 2.100,00
Organisatiekosten			
Projectcoördinatie en administratie	30 uur	€ 60,00	€ 1.800,00
Projectplan en fondswerving	30 uur	€ 60,00	€ 1.800,00
Vrijwilligerswerk	100 uur	€ 20,00	€ 2.000,00
Onvoorzien			€ 1.000,00
			€ 6.600,00
TOTAAL PROJECTKOSTEN			€ 99.800,00

4.5 DEKKINGSPLAN

Vrijwilligerswerk inwoners	1.000	uren	€ 20,00	€ 20.000,00
Stichting Nieuwolda				€ 2.000,00
Dorpsbelangen Nieuwolda				500,00
Bijdrage gemeente				€ 40.000,00
Oosterlengte				€ 5.000,00
Subsidies	LEADER			€ 10.000,00
	Sponsoring			€ 2.000,00
	Overige fondsen			€ 20.300,00
	Aanvragen:	RABO Projectenfonds	€ 5.000,00	
		NAM leefbaarheidsfonds	€ 5.000,00	
		Scholten-Kammingafonds	€ 5.300,00	
		Jantje beton	€ 5.000,00	
				€ 99.800,00

4.6 PLANNING

Projectonderdeel	Wanneer
Uitwerken plan en fondswerving	april - september 2015
Grondwerk	Oktober 2015
Bouw stallen	November – december 2015
Aanplant boomgaard	Maart 2016
In gebruik name	Mei 2016

HOOFDSTUK 5 BEHEER EN ONDERHOUD

Het zou mooi zijn als we bovenstaande plannen kunnen realiseren, maar vervolgens is de uitdaging om het niet weer zover te laten komen als het nu is. Belangrijke factor is dat er nu een groep mensen is die zich verantwoordelijk voelt.

5.1 Levende have

Voor de verzorging van de dieren en de fruitbomen zal een beroep worden gedaan op vrijwilligers uit het dorp. Daarnaast is er in het dorp een zorgboerderij, waar al veel ervaring is met het verzorgen van dieren en groen.

Voor sommige bewoners van het Hamrik zal betrokkenheid bij de verzorging van dieren, therapeutisch kunnen werken.

5.2 Bebouwing

Volgens het contract met de gemeente is deze verantwoordelijk voor het groot onderhoud van de opstallen. Het klein onderhoud zal door de vrijwilligers uit het dorp moeten worden gedaan. Naar verwachting zal het draagvlak daarvoor groot genoeg zijn. De kosten voor het onderhoud zullen worden opgebracht door het organiseren van activiteiten en het aangaan van samenwerkingen met soortgelijke initiatieven in omliggende dorpen.

5.3 Activiteiten en verbindingen

Naast het Hertenkamp is Stichting Nieuwolda ook eigenaar van het aanpalende gemaal en het bolschip dat daarbij aangemeerd ligt. Door in het ontwerp te kiezen voor een visuele verbinding tussen deze voorzieningen kunnen ze in samenhang worden benut. Het gemaal zou onderdak kunnen bieden voor educatieve activiteiten rond natuur en milieu, streekhistorie en cultuur.

In het kader van dit project is er contact gelegd met andere dorpsgemeenschappen waar een boomgaard is gerealiseerd of plannen daarvoor zijn. Er is overeenstemming om in elk project in ieder geval een aantal kernfruitrassen aan te planten. In samenwerking zal dan met de oogst een aantal streekproducten worden ontwikkeld. Met name voor de verwerking van de Westerleesche Kriek bestaan al vergevorderde ideeën. Het is de bedoeling dat daar een opbrengst uit komt, waarmee onderhoudskosten kunnen worden gefinancierd.

